

Vznik nového a navazování

Zdá se, že vesmírné procesy a děje mají dvojí stránku, dvojí charakter: v něčem směřují k zachování toho, čeho bylo dosaženo, v něčem naopak směřují k dosažení jedinečnosti a tedy neopakovatelnosti. Zvláštní typem neopakovatelného dějství je zrod čehosi nového, nebývalého a ze starého (bývalého) neodvoditelného. Vznik nového by však rychle končil v rozkladu a zániku, a proto je směřování k zachování toho, čeho bylo dosaženo, nezbytný a užitečný – nemůže však nikdy vysvětlit vznik nového (tj. toho vskutku nového). V jistém smyslu je vznik nového jakýmsi ospravedlněním tendence k zachování toho, čeho už bylo dosaženo. Protože však obojí tendence je vzájemně silně propletená jedna s druhou, zejména tak, že tendence k zachování dosaženého je komplexní, neboť prorůstá vznikáním nového, které nikdy není naprosto nové, ale vždycky nějak „navazuje“ na to již nastalé a zachovávané, tendence k vzniku nového je silně podmíněna a vlastně omezena, přinejmenším „statisticky“ časově (dlouhodobě). Nové proto nevzniká (nemůže vznikat) nárazově ani jednorázově, ale jen „dějinně“ A dějiny a dějinnost jsou přesně tím, co nelze odhadovat na základě statistiky a tím nějak předvídat.

(Písek, 181123-2.)